

Regjeringen.no

Deres ref:

Vår ref
2021/1141-3

Saksbehandler
Trine Olvik

Dato
10.12.2021

MELDING OM POLITISK VEDTAK

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak i formannskapetets sak 103/21 Høringssvar – forslag til endringer i samelovens språkregler (Det vises til høringsbrev av 13.08.21)

Vedtak

Hábmera suohkan – Hamarøy kommune slutter seg i hovedsak til forslag om endringer i sameloven med følgende presiseringer:

1. Hábmera suohkan – Hamarøy kommune vil spesielt fremheve betydningen av og støtter presiseringen i § 1-5 Samiske språk. Denne presiseringen innebærer lik status, likeverdighet og likestilling mellom de samiske språkene forvaltningsmessig, innholdsmessig, faglig og økonomisk.

Regjeringen har bestemt at Norge skal utvide vernet til lulesamisk og sørsamisk under Den europeiske pakt for regions- og minoritetsspråk (minoritetsspråkpakten) del III. Norge forplikter seg nå til en rekke nye bestemmelser for å ivareta og styrke disse språkene og som nå er likestilt med nordsamisk.

Selv om dette vernet allerede følger av nasjonalt lovverk, gir den nye statusen internasjonal trygghet og status for språket i fremtiden. Ved å forplikte seg internasjonalt til de rettighetene språkbrukerne i lulesamisk og sørsamisk område har etter nasjonal lovgivning i dag, sikres det at rettighetsnivået ligger fast og ikke kan reduseres.

2. Hábmera suohkan – Hamarøy kommune som eneste kommune i lulesamisk område er i dag innlemmet i språkforvaltningsområde for samisk språk. Som følge av pkt 1 ovenfor foreslår Hábmera suohkan - Hamarøy kommune at minst én kommune i hver av språkområdene tildeles status som språkutviklingskommune. Å definere Hábmera suohkan - Hamarøy kommune som språkvitaliseringskommune vil etter kommunens oppfatning og mening redusere språkstatus og opparbeidet rettighetsnivå for samiske språkbrukere i forhold til dagens bestemmelser i sameloven – jfr. minoritetsspråkpaktens del III.

Ordlyden i første setning i § 1 i Forskrift om forvaltningsområdet for samisk språk foreslås derfor som følgende:

«Det samiske språkområdet består av alle språkutviklingskommuner, språkvitaliseringskommuner og bykommuner med særlig ansvar for samiske språk. Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Tana, Hamarøy og 1 kommune i sørsamisk språkområde er språkutviklingskommuner»

3. Hábmera suohkan – Hamarøy kommune ble en ny kommune fra 01.01.2020. Kommunen erkjenner behovet for systematisk arbeid mht utvikling og forvaltning av lulesamisk språk i kommunen. Dette utviklingsarbeid vil ta noe tid. Med utgangspunkt i kommunens ansvar, aktiviteter og planer, og overordnede målsettinger oppfyller kommunen sine forpliktelser allerede nå utover hva en språkvitaliseringskommune er tiltenkt.

I samarbeid og samhandling med statlige myndigheter (inkl. Sametinget) og etater, regionale myndigheter og etater, og kunnskapsinstitusjoner er kommunen beredt til å påta seg oppgaver av regional betydning.

Landsdekkende etatsstillinger kan med fordel lokaliseres til Hábmera suohkan – Hamarøy kommune som et bidrag til utvikling av lulesamisk språk. Hamarøy kommune understreker at det er et nasjonalt og statlig ansvar å legge til rette for at kommuner har mulighet å gjøre et praktisk løft av de samiske språkene. Merkostnader til tospråklig skolestruktur bør dekkes av statlige myndigheter fullt ut, der det må åpnes for at tospråklighetsmidlene kan benyttes til ordinær drift av samiske barnehager og skoler som rene språkarenaer. Disse midlene må økes, slik at kommunene er i stand til å jobbe med språkløft, og oppfylle både grunnloven, opplæringsloven og samelovens språkregler generelt. Ut fra ovenfornevnte, mener Hamarøy kommune at forutsetningen må være at kommuner får tildelt tilstrekkelige midler fra staten for å ivareta både kommunens og statens ansvar.

4. Hábmera suohkan – Hamarøy kommune støtter ikke departementets alternativ 1 i retten til muntlig svar for språkvitaliseringskommuner, fordi det innebærer at befolkningen i kommuner som i dag er innlemmet i forvaltningsområdet, vil kunne oppleve at retten til muntlig svar på samisk begrenses i forhold til dagens bestemmelser ved nytt språkområde.
5. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune er uenig i departementets vurdering i at rekkefølgen for navn på skilt i språkområdet bør være valgfri for språkvitaliseringskommuner og bykommuner med ansvar for samisk språk. Kommunen mener dette ikke bør være valgfritt da det fortsatt er behov for å sikre, samt styrke samiske språks status og likeverd.
6. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om å innføre fellesbenevnelsen «offentlige organ» i sameloven, istedenfor «regionalt offentlig organ», for å sikre at samiske språkbrukere i praksis ikke mister rettigheter på grunn av organisatoriske endringer i offentlig forvaltning framover i tid.
7. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om en ny bestemmelse i sameloven om at offentlige organer aktivt skal opplyse dem som henvender seg om muligheten til å benytte samisk overfor organet. På denne måten vil flere bli kjent med sine rettigheter, samt at vi tror at flere vil kunne bruke samisk i kontakt med myndighetene.
8. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om å lovfeste at samiske språk skal være likestilt med norsk i den kommunale forvaltningen i språkutviklingskommuner, da dette kan bidra til å øke antall samiske språkbrukere. Kommunen støtter også forslaget om at i øvrige kommuner, så kan kommunestyret selv bestemme om samiske språk skal være likestilt med norsk i hele eller deler av den kommunale forvaltningen.
9. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter departements syn i innføringen av plankrav for kommuner og fylkeskommuner for hvordan samelovens språkregler skal oppfylles. Kommunen fastsetter våre mål for å sikre og styrke det samiske språket i kommunen gjennom internkontroll og kommuneplanens samfunnsdel.
10. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om å innføre en ny lovbestemmelse som presiserer adgangen til å stille samiske språkkunnskaper som ønskede eller nødvendige kvalifikasjoner ved ansettelse til stillinger i offentlige organ, når organet har behov for denne kompetansen for å utføre sine oppgaver.

Hábmera suohkan - Hamarøy kommune er derimot uenig med departementet i at fortrinnsrett ikke er hensiktsmessig. Samisktalende er en knapp ressurs, og de vil ikke bli rekruttert til stillinger hvis deres kompetanse ikke etterspørres særskilt. Kommunen støtter språkutvalgets syn på at ellers kvalifiserte søkere med etterspurte og dokumenterte språkkunnskaper, skal ha fortrinnsrett i den grad det gjelder en stilling som innebærer kommunikasjon med samiske språkbrukere.

11. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om å lovfeste at ansatte i offentlige organer skal ha rett til permisjon med lønn for å skaffe seg kunnskap i samisk. Det er en forutsetning at organet har behov for samisk språkkunnskap. Organet selv må vurdere om det har behov for slik kompetanse.
12. Hábmera suohkan - Hamarøy kommune støtter forslaget om at bestemmelsen i § 1-5 i sameloven endres til å slå fast at alle samiske språk er likeverdige, og at sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk skal være likestilte med norsk etter bestemmelsene i samelovens kapittel 3.
13. Hábmera suohkan – Hamarøy kommune understreker behovet for å styrke kompetansen i samiske språk og samisk kultur, innen helse- og omsorgssektoren. Mange kommuner, deriblant Hábmera suohkan – Hamarøy kommune ligger geografisk langt fra sekundærhelsetilbud som sykehus, Sanks m.fl. Samhandlingen mellom primær- og sekundærhelsetjenesten må derfor styrkes.

Med hilsen

Trine Olvik
Formannskapssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur